

Sygn. akt VIII U 1694/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodnicząca – Sędzia S.O. Danuta Dadej-Więsyk

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Tokarska-Jóźwik

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2017 roku w Lublinie

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

z udziałem zainteresowanej D. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym i podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 9 stycznia 2015 roku numer (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 1694/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 stycznia 2015 roku, znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442 z późn. zm.) oraz przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 roku, Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) stwierdził, że D. J. jako osoba zatrudniona na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, u płatnika (...) Sp. z o.o., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu oraz wypadkowemu w okresach od 20 września 2011 roku do 31 października 2011 roku, od 2 listopada 2011 roku do 30 grudnia 2011 roku ze wskazaną w decyzji podstawą wymiaru składek (decyzja – k. 3 – 9 akta ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł J. S. – Prezes Zarządu (...) Sp. z o.o., w którym domagał się jej uchylenia. W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazał, iż w jego ocenie zawierane przez płatnika umowy z D. J. mają charakter umów o dzieło (odwołanie od decyzji – k. 2 – 7 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji (k. 10 – 12 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

J. S. prowadzi spółkę z o.o. (...) zajmującą się handlem detalicznym artykułami spożywczymi. W ramach prowadzonej działalności w spółce zatrudnieni byli na podstawie umowy o pracę sprzedawcy – kasjerzy oraz pracownicy na

stanowiskach biurowych, handlowych i marketingowych. Ponadto w spółce są również zatrudnieni pracownicy na podstawie umów zlecenia, zaś we wcześniejszym okresie zatrudniane były również osoby na podstawie umowy o dzieło (zeznania odwołującego – k. 29, 29v).

Inspektor Kontroli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przeprowadził kontrolę okresową u płatnika składek (...) Sp. z o.o., na podstawie której ustalił, że płatnik zawarł z D. J. następujące umowy o dzieło:

- w dniu 20 września 2011 roku, umowa nr (...) na okres od dnia 20 września 2011 roku do 30 września 2011 roku z wynagrodzeniem brutto 550 zł, zgodnie z rachunkiem z dnia 30 września 2011 roku;

- w dniu 1 października 2011 roku, umowa nr (...) na okres od dnia 1 października 2011 roku do 31 października 2011 roku z wynagrodzeniem brutto 1920 zł zgodnie z rachunkiem z dnia 31 października 2011 roku;

- w dniu 2 listopada 2011 roku umowa nr (...) na okres od dnia 2 listopada 2011 roku do 30 listopada 2011 roku z wynagrodzeniem brutto 1545 zł, zgodnie z rachunkiem z dnia 30 listopada 2011 roku;

- w dniu 1 grudnia 2011 roku umowa nr (...) na okres od dnia 1 grudnia 2011 roku do 30 grudnia 2011 roku z wynagrodzeniem brutto 940 zł zgodnie z rachunkiem z dnia 29 września 2012 roku.

Przedmiotem powyższych umów było: przygotowanie towaru do sprzedaży – rozpakowywanie towaru i ułożenie według szczegółowych planogramów; 5 sztuk, 22 sztuki, 17 sztuk, metr, 10 sztuk (k. 33 – 39 a.r.).

W ramach każdej z umów D. J. układała towar na konkretnej ilości regałów według przedstawionego jej przez J. S. i opracowanego planogramu wizualnego. Zainteresowana nie opracowywała planogramu, otrzymywała go od zlecającego pracę J. S., który oczekiwał, że zainteresowana ułoży towar na półkach w/g wymyślonemu i ułożonemu przez niego planogramu. Planogram określał jakie towary w jakim miejscu miały znajdować się na półkach. Zainteresowana co miesiąc wykonywała te same czynności, starała się wykonywać je dobrze, przychodziła do pracy co 2, 3 dzień. Na koniec miesiąca zainteresowana zwracała się do J. S. o rozliczenie i wypłatę wynagrodzenia. Po skończonej pracy danego dnia zainteresowana informowała zlecającego pracę, że skończyła pracę i wychodzi. Czynności wykonywane przez zainteresowaną powtarzały się co miesiąc, mogły się różnić rodzajem towaru (zeznania wnioskodawcy – k. 29, 29v, zainteresowanej k. 28v).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach organu rentowego. Były one przechowywane przez uprawniony podmiot, nie noszą śladów podrobienia ani przerobienia. Ich treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron, nie budziły one również wątpliwości Sądu.

W ocenie Sądu złożony do akt protokół kontroli z 2005 roku nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Przedmiotem ówczesnej kontroli był inny okres działalności płatnika oraz prawidłowość zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych innych zatrudnionych osób.

Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania złożone przez skarżącego J. S. uznając je za jasne, pełne, logiczne oraz spójne z dowodami w postaci dokumentów.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Odwołanie płatnika (...) Sp. z o.o. jako niezasadne podlega oddaleniu.

Dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej podstawowe znaczenie miało ustalenie, czy umowy zawarte w dniach 20 września 2011 roku, 1 października 2011 roku, 2 listopada 2011 roku, 1 grudnia 2011 roku pomiędzy płatnikiem (...) Sp. z o.o. a D. J. były umowami o dzieło jak to wynika z nazw tych umów, czy umowami o świadczenie usług, do których zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Zgodnie z art. 627 kc, przez umowę o dzieło przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Wykonanie oznaczonego dzieła jest zwykle określonym procesem pracy lub twórczości o możliwym do wskazania momencie początkowym i końcowym, którego celem jest doprowadzenie do konkretnego, indywidualnie oznaczonego efektu (rezultatu) przyjętego przez strony w momencie zawierania umowy. Jest to zatem typowe zobowiązanie rezultatu zamierzonego przez strony. Pomiedzy stronami nie występuje jakikolwiek stosunek zależności lub podporządkowania.

W odróżnieniu od powyższego w przypadku umów o świadczenie usług, do których na mocy art. 750 k.c. stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu brak jest zaakcentowania rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia, co nie wyklucza, iż takowy nastąpi. Przy czym nie wynik, lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia oraz umów o świadczenie usług. Mieć przy tym należy na względzie, iż przedmiotem tej drugiej kategorii umów jest wykonywanie czynności o charakterze faktycznym na rzecz dającego zlecenie. Przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie (art. 734 § 1 kc). Przedmiotem zlecenia może być również dokonanie innych czynności (czynów) zgodnych z prawem, niebędących czynnościami prawnymi, ale które wywołują pewne skutki prawne. Zlecenie należy do umów o świadczenie usług, zalicza się je do zobowiązań starannego działania, a nie zobowiązań rezultatu.

W ocenie Sądu należy podzielić stanowisko ZUS, iż łączące strony umowy nosiły cechy umowy zlecenia, a nie umowy o dzieło.

Umowa zlecenia różni się od umowy o dzieło przede wszystkim tym, że ta druga powinna w każdym przynosić konkretny i sprawdzalny rezultat. Przy umowie o dzieło osobiste wykonanie umowy ma mniejsze znaczenie, jeżeli końcowy rezultat zostanie osiągnięty. Z kolei przy zleceniu rezultat nie jest konieczny, zaś zasadą jest osobiste wykonanie zobowiązania przez zleceniobiorcę, z uwagi na osobiste zaufanie między stronami.

W ocenie Sądu umowy zawarte w dniach 20 września 2011 roku, 1 października 2011 roku, 2 listopada 2011 roku, 1 grudnia 2011 roku pomiędzy płatnikiem (...) Sp. z o.o. a D. J. wbrew swoim nazwom noszą cechy umowy zlecenia. W umowach tych D. J. zobowiązała się do rozpakowania towaru, ułożenia według planogramu – określonej ilości sztuk regałów.

Stwierdzić należy, iż z treści zawartych zapisów umów wynika, że treścią zobowiązania było stałe wykonywanie kilku powtarzalnych czynności. Oceniając charakter tych czynności trudno mówić o dziele posiadającym zindywidualizowany charakter, do którego sporządzenia konieczne są jakieś szczególne predyspozycje. Zainteresowana po prostu wielokrotnie wykonywała sekwencje powtarzających się czynności. W przypadku gdy istotą umowy jest stałe wykonywanie ściśle określonych czynności, to należy uznać ją za umowę starannego działania a nie rezultatu. Należy przy tym pamiętać, że nie ma przeszkód, aby umowa zlecenia również przynosiła pewne efekty. W przypadku jednak, gdy wykonanie umowy polega na długotrwałym zatrudnieniu, w ramach którego w sposób powtarzalny osiągnany jest określony rezultat, to zobowiązanie takie ma charakter świadczenia usług, a nie umowy o dzieło (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2011 r., II UK 315/10). Taka sytuacja miała miejsce w przedmiotowym stanie faktycznym – D. J. w sposób długotrwały i stały wykonywała na rzecz zleceniodawcy ściśle określone czynności, co nosi cechy stałego zlecenia, a nie osiągnięcia konkretnego i indywidualnego rezultatu.

Dyskusyjny pozostaje także element zależności lub podporządkowania pomiędzy stronami umowy. Wprawdzie D. J. nie miała oznaczonych godzin ani dni wykonywania poszczególnych czynności, jednakże swoje obowiązki mogła wykonywać jedynie w siedzibie zleceniodawcy. Składając zeznania cały czas tytułowała J. S. „szefem”

Za uznaniem przedmiotowej umowy za zlecenie przemawia jeszcze jeden argument. Zasadą jest, że o wyborze osoby do wykonania dzieła decydują jej osobiste przymioty, zdolności czy umiejętności – dające jej zdolność do jego wykonania, natomiast przy wyborze zleceniobiorcy rozstrzygającym jest element zaufania do konkretnej osoby. Zdaniem Sądu wybór D. J. nie był uzasadniony jej konkretnymi przymiotami, bowiem jak wynika z zeznań skarżącego czynności te mogły wykonywać również inne osoby.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 121 j.t..) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4. W myśl zaś art. 12 ust. 1 ustawy osoby takie podlegają również obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu.

Z treści art. 9 ust. 2 a cytowanej ustawy wynika, iż osoba, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 - prowadząca jednocześnie pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 - podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu tej działalności, jeżeli z tytułu wykonywania umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, oraz współpracy przy wykonywaniu tych umów podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest niższa od obowiązującej tę osobę najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność. Może ona dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi również z tytułu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4.

Zleceniobiorcy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia wykonywania pracy do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy (art. 13 pkt 2). Stosownie do art. 11 ust. 2 powyższej ustawy zleceniobiorcy podlegają ubezpieczeniu chorobowemu dobrowolnie, na swój wniosek.

Z tych względów zaskarżoną decyzję należy uznać za prawidłową, a odwołanie za niezasadne.

Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie powołanych przepisów i na mocy art. 477¹⁴ §1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak sentencji oddalając odwołanie.